

LÄNSSTYRELSEN
 ÄLVSBORGS LÄN
 Miljövårdsenhet
 Thorbjörn Schafferer
 Tfn 0521-70179

BESLUT
 1992-01-16

231-1903-90
 85-205

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET TÖSSE SKÄRGÅRD

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Tösse skärgård
Kommun	Åmål
Socknar	Åmåls och Tösse
Läge	Vänerskärgård med centrum beläget c:a 10 km söder om Åmåls tätort och 3 km öster om Tösse samhälle
Kartblad	Topografiska kartbladet O9C NV Ekonomiska kartbladen 09294, 09284, 09274, 09283, 09273
Gräns	Innerkanten av den kraftiga streckade linjen på beslutskartan, bilaga 2
Fastigheter och ägare:	Se förteckning i bilaga 3
Naturvårdsförvaltare:	Åmåls kommun
Areal:	Cirka 2190 ha, varav cirka 1935 ha vatten och cirka 255 ha land

Beskrivning av området

Tösse skärgård är den största Vänerskärgården i Älvsborgs län. Den består av ett 30-tal huvudsakligen skogklädda öar och ett större antal holmar och skär. De är mestadels uppbyggda av gnejs, men några öar består delvis av grus från en grusås som löper genom området. Stränderna är huvudsakligen klipp- och stenstränder, men

rena sandstränder förekommer också.

De största arealerna upptas av magra tallbevuxta hållmarker och blåbärstallskogar. Gran förekommer mera sparsamt, medan lövträd är vanliga på alla öar, främst i form av al- och björkdungar.

Djurlivet är representativt för en fastlandsnära Vänerskärgård, och de flesta vanligare sjöfåglarna häckar här.

Inom reservatet finns flera lämningar från forntida bosättningar såsom fornborgar och bronsåldersrösen.

Skärgården är ett populärt område för båtturet och erbjuder flera goda naturhamnar för småbåtar.

Planering

Området har i länets naturvårdsplan från år 1976 bedömts ha högt naturvärde på grund av sin biologi och landskapsbild och sina värden för friluftslivet. En detaljerad naturinventering utfördes i länsstyrelsens regi år 1977. Åmåls kommun har i kommunöversikt samt i områdesplan för Tösse och kusten söderut redovisat större delen av skärgården och kusten innanför som värdefulla natur- och kulturområden. Stor restriktivitet gäller för ny bebyggelse i området. Åmåls kommun äger i huvudsak norra delen av skärgården och förvaltar området med inriktning på naturvård och friluftsliv.

I naturresurs lagen anges Vänern med öar och strandområden vara av riksintresse med hänsyn till befintliga natur- och kulturvärden. Tösse skärgård ingår dessutom i sin helhet i område som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet. Två delar av skärgården ingår i områden av riksintresse för kulturminnesvärden.

Ärendets beredning

Åmåls kommun upprättade 1981 ett förslag till skötselplan för den kommunägda delen av skärgården. Kommunen anhöll 1985 genom gatukontoret att länsstyrelsen skulle upprätta ett förslag till bildande av naturreservat och skötselplan för området. Länsstyrelsen sammanställde aktuellt material och påbörjade därefter överläggningar med fastighetsägare i södra delen av skärgården för att undersöka möjligheterna till att låta naturreservatsbildningen omfatta hela Tösse skärgård. Vid ett möte den 26 maj 1988 informerades markägare i södra delen om länsstyrelsens arbete med naturskydd i området. Kommunen informerades under sommaren 1988 om utredningsarbetet.

Bl a med anledning av att uppförande av nya byggnader i skärgården aktualiserats fann länsstyrelsen det lämpligt att den 28 november 1988 belägga området med

förbud enligt 11 § naturvårdslagen. Förbuden skulle gälla längst till och med den 1 november 1991. Beslutet överklagades till regeringen. Regeringen avslog överklagandena den 16 november 1989. Regeringen avslog den 15 november 1989 även överklagandet av länsstyrelsens avslag på en ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförande av ett fritidshus på en av öarna i området.

Den 24 oktober och den 28 november 1988 hölls möten om det fortsatta reservatsarbetet med företrädare för länsstyrelsen, Åmåls kommun, stiftelsen för Västsvenska fritidsområden och LRF i Åmål. Vid det senare mötet bildades en arbetsgrupp för att vidare utreda lämpliga naturskyddsåtgärder i Tösse skärgård. Arbetsgruppen har bestått av företrädare för länsstyrelsen, Åmåls kommun (gatukontoret, fritidskontoret, naturvårdsrådet), stiftelsen för västsvenska fritidsområden, LRF i Åmål och naturskyddsföreningen i Åmål. Skötselplanarbetet och en värdering av skogsmarken i den privatägda delen av skärgården inleddes därefter. Värderingsarbetet avslutades den 29 december 1989.

En ansökan om tillstånd till avverkning inom 11 § -området kom in till länsstyrelsen den 12 september 1989. Ansökan behandlades av arbetsgruppen och länsstyrelsen gav tillstånd till avverkning den 5 mars 1990.

Möten för information och diskussion om reservatsarbetet hölls den 20 februari 1990 för berörda fastighetsägare och den 5 mars 1990 för allmänheten.

Förslag till skötselplan för Tösse skärgård remitterades den 11 januari 1990. Den 4 december 1990 inkom det sista yttrandet efter förlängd remisstid.

Yttranden i ärendet har avgivits av statens naturvårdsverk, Åmåls kommun, skogsvårdsstyrelsen, lantbruksnämnden, Vänerns seglationsstyrelse, fiskenämnden i Värmlands län, televerket Värmland, militärbefälhavaren Milo Väst, LRF Norra Älvsborg, Åmålsbygdens Naturskyddsförening, Älvsborgs läns norra jaktvårdsförening, Åmåls miljögrupp, Segelsällskapet Åmålsviken och Dalslands ornitologiska förening.

Åmåls kommun har tillstyrkt reservatsbildning endast på kommunägd mark. Flertalet berörda markägare i övrigt har framställt erinringar mot reservatsbildning.

Efter remissomgången har länsstyrelsen gjort vissa justeringar av naturreservatets omfattning, innebärande bl a att vissa fastlandsområden och Orrholmen uteslutits ur reservatet, samt omarbetat skötselplanen i tillämpliga delar.

I enlighet med naturvårdsförordningens bestämmelser har berörda sakägare förelagts att inkomma med eventuella erinringar mot det reviderade förslaget. Erinringar mot reservatsbildningen har därvid inkommit från ägare till fem av de sex berörda fastigheter som är i privat ägo. Åmåls kommun har däremot efter förnyat fullmäktigebeslut 1991-12-18 tillstyrkt reservatsbildning enligt det reviderade förslaget.

Ärendet har 1991-12-16 föredragits för länsstyrelsens styrelse som inte haft något att erinra mot reservatsbildningen.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård samt anordningar för friluftslivet

Tösse skärgård ingår i Vänerens centrala skärgårdsområde och är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt lagen (1987:12 med ändringar) om hushållning av naturresurser m.m. Skärgården har synnerligen goda förutsättningar för båtsport och annat vattenanknutet friluftsliv. Samtidigt utgör den en del av landets största sötvattenarkipelag och omfattas därför av starka naturskyddsintressen. Två partier av skärgården är av riksintresse för kulturminnesvården. Området är relativt opåverkat av större exploateringsföretag och bebyggelse.

För att kunna tillgodose natur- och kulturvårdens intressen och samtidigt utveckla och rikta det rörliga friluftslivet är det motiverat att förklara området som naturreservat.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsas med innerkanten av en streckad linje på bifogad karta (bilaga 2) bör av skäl som ovan nämnts särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet och eftersom området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt senast 1991:641) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Tösse skärgård.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara och vårda en Vänerskärgård med intressant natur- och kulturmiljö och erbjuda allmänheten möjligheter till rekreation och naturupplevelser, samtidigt som slitage och nedskräpning motverkas.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att följande föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

- A. Föreskrifter med stöd av 8 NVL angående markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad;
2. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, eller torv;
3. gräva, borra, spränga, schakta, tippa, muddra eller fylla ut;
4. dämna eller valla in;
5. anlägga nytt dike eller rensa befintligt dike;
6. anordna upplag;
7. använda kemiskt bekämpningsmedel eller växtnäringsämne på mark eller i vatten;
8. anlägga väg;

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

9. kalavverka, gallra eller utföra annan skogsvårdande åtgärd;
10. bedriva täkt av lav eller mossa;
11. framdra mark- eller luftledning;
12. bedriva vasslätter.

Ovan nämnda föreskrifter A1, A3, AS, A6, AB och A12 skall ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som avser att betjäna allmänhetens friluftsliv i enlighet med reservatets syfte och bifogade fastställda skötselplan, och inte heller för åtgärder som utförs med stöd av kulturminneslagen eller för nödvändig siktröjning för befintliga sjömärken, för anbringande av hjälppunkter för positionsbestämning av flytande sjömärken eller undervattenskablar.

Föreskrifterna A3 - A7 och A10 - A12 gäller ej tomtmark eller motsvarande.

- B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen angående skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. gränsmärkning av och upplysning om naturreservatet genom skyltning mm;

2. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv, nämligen sopmajor, båtbyggor, raststuga, eldplatser, stigar med rastplatser och badstränder enligt bifogade skötselplan (bilaga 6);
 3. vård av kulturminnen och upplysning om desamma enligt bifogade skötselplan;
 4. slåtter, röjning och gallring av vissa områden samt vasslätter enligt bifogade skötselplan.
- C. Föreskrifter med stöd av 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. göra upp eld annat än på särskilt iordningställda eldplatser enligt fastställd skötselplan;
 2. klättra i boträd eller uppehålla sig närmare fågelbo, lya, gryt eller motsvarande än 50 meter;
 3. medföra okopplad hund;
 4. på störande sätt utnyttja radio, grammofon, bandspelare eller dylikt;
 5. förtöja eller ankra båt eller husbåt längre tid än 2 dygn på samma plats, annat än vid brygga;
 6. framdriva motordrivet fordon på öarna.
- D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen.

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården genom att

1. fastställa bifogade skötselplan;
2. utse Åmåls kommun till naturvårdsförvaltare.

I särskilda fall kan länsstyrelsen med stöd av 12 § naturvårdslagen medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ naturvårdslagen gäller bland annat att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 eller 10 § samma lag kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktigas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen med stöd av 39 § naturvårdslagen vid vite förelägga honom att rätta vad olovligen skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos tingsrätten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Hur man överklagar, se bilaga 5 (formulär 2).

Ärendet har föredragits för länsstyrelsens styrelse 1991-12-16.

Beslut i ärendet har fattats av landshövdingen. I den slutliga handläggningen har deltagit avdelningsdirektören Schafferer, föredragande, samt länsrådet Åkerlund, länsassessorn Josef son, rättsenheten, miljövardsdirektören Enander, miljövårdsenheten, länsantikvarien Åkerström, kulturmiljöenheten, biträdande länsarkitekten Wockatz, planenheten, och lantmätare Lindqvist, överlantmäтарыndigheten.

Bengt K Å Johansson

Thorbjörn Schafferer

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Fastighetsförteckning
4. Sändlista
5. Hur man överklagar
6. Skötselplan

LÄNSSTYRELSEN
ÄLVSBORGS LÄN
Miljö och planenheten
Handläggare
Thorbjörn Schafferer

BESLUT

1 (5)

1997-01-20

231-676-97
85-205

Markägare m fl
enligt sändlista

Rek + mb

**Tillfälliga förbud enligt 11 § naturvårdslagen för Tösse skärgård i
Åmåls kommun**

Länsstyrelsen beslutade den 16 januari 1992 att med stöd av 7 § naturvårdslagen bilda naturreservatet Tösse skärgård. Beslutet fattades av landshövdingen efter att ärendet dessförinnan föredragits för länsstyrelsens styrelse den 16 december 1991.

Beslutet överklagades till regeringen, som den 24 februari 1994 inte fann skäl att bifalla överklagandena.

Efter att rättsprövning begärts upphävde regeringsrätten den 18 september 1996 regeringens beslut och visade målet åter till regeringen för ny behandling.

Skälet för regeringsrättens upphävande är att beslutet om reservatsbildning borde ha fattats av länsstyrelsens styrelse.

Regeringen beslutade den 10 oktober 1996 att upphäva länsstyrelsens beslut om reservatsbildning och överlämnade ärendet till länsstyrelsen för ny behandling.

Med anledning av ovanstående överväger länsstyrelsen att fatta nytt beslut om reservatsbildningen med samma lydelse som det tidigare från den 16 januari 1992.

Länsstyrelsen remitterade den 20 november 1996 ärendet till berörda markägare och övriga sakägare. Regeringsrättens dom, regeringens beslut 1996-10-10 och länsstyrelsens beslut 1992-01-16 bifogades.

Länsstyrelsen anser det angeläget att det i området under den fortsatta utredningstiden inte vidtas skogsavverkning eller andra åtgärder som strider mot syftet med det planerade naturreservatet.

I avvaktan på nytt beslut om reservatsbildning enligt 7 § naturvårdslagen (NVL) anser länsstyrelsen därför att tillfälliga skyddsföreskrifter enligt 11 § NVL bör gälla för Tösse skärgård.

1. Med stöd av 11 § NVL meddelar länsstyrelsen för det område som anges på bifogade karta förbud mot att utan länsstyrelsens tillstånd vidta åtgärder som anges nedan (punkterna 1-12).

1. Uppföra helt ny byggnad;
2. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord eller torv;
3. gräva, borra, spränga, schakta, tippa, muddra eller fylla ut;
4. dämna eller valla in;
5. anlägga nytt dike eller rensa befintligt dike;
6. anordna upplag;
7. använda kemiskt bekämpningsmedel eller växtnäringsämne på mark eller i vatten;
8. anlägga väg;
9. kalavverka, gallra eller utföra annan skogsvårdande åtgärd;
10. bedriva täkt av lav eller mossa;
11. framdra mark- eller luftledning;
12. bedriva vasslätter.

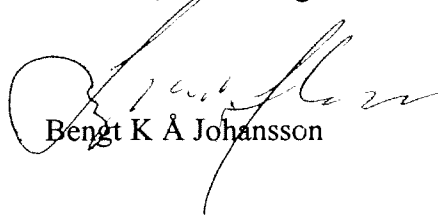
Förbuden under punkterna 1, 3, 5, 6, 8 och 12 skall ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som avser att betjäna allmänhetens friluftsliv i enlighet med bifogade skötselplan, och inte heller för åtgärder som utförs med stöd av kulturminneslagen eller för nödvändig siktröjning för befintliga sjömärken eller för anbringande av hjälppunkter för positionsbestämning av flytande sjömärken eller undervattenskablar.

Förbuden under punkterna 3-7 och 10-12 gäller ej tomtmark eller motsvarande.

Förbuden gäller utan hinder av förd klagan tills vidare, dock längst till och med **den 31 december 1999**.

1. Hur man överklagar, se bilaga (formulär 2).

Beslut i ärendet har fattats av landshövdingen. I den slutliga handläggningen har deltagit länsrådet Enander, miljövardsdirektören Wennerblom, bitr miljövardsdirektören Schafferer, föredragande samt länsassessorn Josefson, förvaltningsenheten.

Bengt K Å Johansson

Thorbjörn Schafferer

SÄNDLISTA

Rek+mb

Fastighetsägare m fl sakägare enligt bilaga

Delgivningskvitto

Naturvårdsverket

Vägverket

Fastighetsbildningmyndigheten

Åmåls kommun

Skogsvårdsstyrelsen

Kopia till

Pärmen

Naturvårdsregistret

Vänerns seglationsstyrelse

MPPI

Lantmäterimyndigheten

Naturvårdsrådet

Bygg och miljönämnden

Karlstads teleområde

Vattenfall Västsverige

Åmåls polisdistrikt

Militärbefälhavaren Milo V

Kustbevakningen

Länsmuseet

LRF, norra Älvsborg

LÄNSSTYRELSEN
ÄLVSBOGERS LÄN
Miljö och planerheten
Handläggare
Thorbjörn Schafferer

EXP 971119
1 (8)

BESLUT

1997-11-17

✓ 231-14137-96
85-205

Enligt sändlista

Tillägg i texten
jämfört med
Länsstyrelsens
beslut 1992-01-16
har markerats med linje
i vänstra marginalen

BILDANDE AV NATURRESERVATET TÖSSE SKÄRGÅRD

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Naturreservatet Tösse skärgård
Kommun	Åmål
Socknar	Åmåls och Tösse
Läge	Vänerskärgård med centrum beläget ca 10 km söder om Åmåls tätort och 3 km öster om Tösse samhälle
Kartblad	Topografiska kartbladet 09CNV Ekonomiska kartbladen 09294, 09284, 09274, 09283, 09273
Gräns	Innerkanten av den kraftiga streckade linjen på beslutskartan, bilaga 2
Fastigheter och ägare:	Se förteckning i bilaga 3
Naturvårdsförvaltare:	Åmåls kommun
Areal:	Cirka 2190 ha, varav cirka 1935 ha vatten och cirka 255 ha land

Beskrivning av området

Tösse skärgård är den största Vänerskärgården i Älvsborgs län. Den består av ett 30-tal huvudsakligen skogklädda öar och ett större antal holmar och skär. De är

mestadels uppbyggda av gnejs, men några öar består delvis av grus från en grusås som löper genom området. Stränderna är huvudsakligen klipp- och stenstränder, men rena sandstränder förekommer också.

De största arealerna upptas av magra tallbeväxta hållmarker och blåbärstallskogar. Gran förekommer mera sparsamt, medan lövträd är vanliga på alla öar, främst i form av al- och björkdungar.

Djurlivet är representativt för en fastlandsnära Vänerskärgård, och de flesta vanligare sjöfåglarna häckar här.

Inom reservatet finns flera lämningar från forntida bosättningar såsom fornborgar och bronsåldersrösen.

Skärgården är ett populärt område för båtturister och erbjuder flera goda naturhamnar för småbåtar.

Planering

Området har i länets naturvårdplan från år 1976 bedömts ha högt naturvärde på grund av sin biologi och landskapsbild och sina värden för friluftslivet. En detaljerad naturinventering utfördes i länsstyrelsens regi år 1977. Åmåls kommun har i kommunöversikt samt i områdesplan för Tösse och kusten söderut redovisat större delen av skärgården och kusten innanför som värdefulla natur- och kulturområden. Stor restriktivitet gäller för ny bebyggelse i området. Åmåls kommun äger i huvudsak norra delen av skärgården och förvaltar området med inriktning på naturvård och friluftliv.

I naturresurslagen anges Vänern med öar och strandområden vara av riksintresse med hänsyn till befintliga natur- och kulturvärden. Tösse skärgård ingår dessutom i sin helhet i område som är riksintresse för det rörliga friluftslivet. Två delar av skärgården ingår i områden av riksintresse för kulturminnesvärden.

Ärendets beredning

Åmåls kommun upprättade 1981 ett förslag till skötselplan för den kommunägda delen av skärgården. Kommunen anhöll 1985 genom gatukontoret att länsstyrelsen skulle upprätta ett förslag till bildande av naturreservat och skötselplan för området. Länsstyrelsen sammanställde aktuellt material och påbörjande därefter överläggningar med fastighetsägare i södra delen av skärgården för att undersöka möjligheterna till att låta naturreservatsbildningen omfatta hela Tösse skärgård. Vid ett möte den 26 maj 1988 informerades markägare i södra delen om länsstyrelsens arbete med naturskydd i området. Kommunen informerades under sommaren 1988 om utredningsarbetet.

Bl a med anledning av att uppförande av nya byggnader i skärgården aktualiserats fann länsstyrelsen det lämpligt att den 28 november 1988 belägg området med

förbud enligt 11§ naturvårdslagen. Förbuden skulle gälla längst till och med den 1 november 1991. Beslutet överklagades till regeringen. Regeringen avslag överklagandena den 16 november 1989. Regeringen avslag den 15 november 1989 även överklagandet av länsstyrelsens avslag på en ansökan om dispens från strandskyddsbestämmelserna för uppförande av ett fritidshus på en av öarna i området.

Den 24 oktober och den 28 november 1988 hölls möten om det fortsatta reservatsarbetet med företrädare för länsstyrelsen, Åmåls kommun, stiftelsen för västsvenska fritidsområden och LRF i Åmål. Vid det senare mötet bildades en arbetsgrupp för att vidare utreda lämpliga naturskyddsåtgärder i Tösse skärgård. Arbetsgruppen har bestått av företrädare för länsstyrelsen, Åmåls kommun (gatukontoret, fritidskontoret, naturvårdsrådet), stiftelsen för västsvenska fritidsområden, LRF i Åmål och naturskyddsföreningen i Åmål. Skötselplanarbetet och en värdering av skogsmarken i den privatägda delen av skärgården inleddes därefter. Värderingsarbetet avslutades den 29 december 1989.

En ansökan om tillstånd till avverkning inom 11§-området kom in till länsstyrelsen den 12 september 1989. Ansökan behandlades av arbetsgruppen och länsstyrelsen gav tillstånd till avverkning den 5 mars 1990.

Möten för information och diskussion om reservatsarbetet hölls den 20 februari 1990 för berörda fastighetsägare och den 5 mars 1990 för allmänheten.

Förslag till skötselplan för Tösse skärgård remitterades den 11 januari 1990. Den 4 december 1990 inkom det sista yttrandet efter förlängd remisstid.

Yttranden inkom från statens naturvårdsverk, Åmåls kommun, skogsvårdsstyrelsen, lantbruksnämnden, Väners seglationsstyrelse, fiskenämnden i Värmlands län, televerket Värmland, militärbefälhavaren Milo Väst, LRF Norra Älvsborg, Åmålsbygdens Naturskyddsförening, Älvsborgs läns norra jaktvårdsförening, Åmåls miljögrupp, Segelsällskapet Åmålsviken och Dalslands Ornitologiska förening.

Åmåls kommun tillstyrkte reservatsbildning endast på kommunägd mark. Flertalet berörda markägare i övrigt framställde erinringar mot reservatsbildning.

Efter remissomgången gjorde länsstyrelsen vissa justeringar av naturreservatets omfattning, innebärande bl a att vissa fastlandsområden och Orrholmen uteslöts ur reservatet, samt omarbetade skötselplanen i tillämpliga delar.

I enlighet med naturvårdsförordningens bestämmelser har berörda sakägare därefter förelagts att inkomma med eventuella erinringar mot det reviderade förslaget. Erinringar mot reservatsbildningen har därvid inkommit från ägare till fem av de sex berörda fastigheterna som är i privat ägo. Åmåls kommun har däremot efter förnyat fullmäktigebeslut 1991-12-18 tillstyrkt reservatsbildning enligt det reviderade förslaget.

Den 16 januari 1992 beslutade länsstyrelsen att med stöd av 7§ naturvårdslagen bilda naturreservatet Tösse skärgård. Beslutet fattades av landshövdingen efter att

ärendet dessförinnan föredragits för länsstyrelsens styrelse den 16 december 1991. Beslutet överklagades till regeringen, som den 24 februari 1994 inte fann skäl att bifalla överklagandena.

Efter att rättsprövning begärts upphävde regeringsrätten den 18 september 1996 regeringens beslut och visade målet åter till regeringen för ny behandling. Skälet för regeringens upphävande är att beslutet om reservatsbildningen borde ha fattats av länsstyrelsens styrelse. Regeringen beslutade den 10 oktober 1996 att upphäva länsstyrelsens beslut om reservatsbildning och överlämnade ärendet till länsstyrelsen för ny behandling.

Med anledning av att länsstyrelsen övervägde att fatta nytt beslut om reservatsbildning med samma lydelse som det tidigare gavs berörda sakägare genom remiss den 20 november 1996 tillfälle att inkomma med synpunkter i ärendet. Yttranden inkom därvid från kommunstyrelsen, tre av de sex berörda privata markägarna, Naturvårdsverket samt Segelsällskapet Åmålsviken.

Kommunstyrelsen och Naturvårdsverket har tillstyrkt reservatsbildningen, medan de privata markägare som yttrat sig motsatt sig reservatsbildning. Såväl markägarna som segelsällskapet har lämnat vissa synpunkter på skötseln av området.

I ärendet noteras i övrigt att Naturvårdsverket år 1995, efter att länsstyrelsen träffat särskild överenskommelse med markägaren, lämnat ekonomisk ersättning för det intrång reservatsbildningen medför på fastigheten Vänsberg 1:7.

Länsstyrelsen har vidare, efter att skogsavverkning aktualiserats i området, den 20 januari 1997 beslutat om interimistiska förbud enligt 11 § naturvårdslagen för Tösse skärgård. Förbuden gäller tills vidare, dock längst t o m den 31 december 1999.

Länsstyrelsen bedömer att de erinringar som framkommit vid remissbehandlingen i ärendet ej bör föranleda någon ytterligare revidering av förslaget. Länsstyrelsen finner därför, med avvägning mellan berörda allmänna och enskilda intressen, att nytt beslut bör fattas om bildande av naturreservatet Tösse skärgård med samma bestämmelser som i det tidigare.

Då emellertid relativt lång tid förflutit sedan den ursprungliga skötselplanen upprättades, bör en översyn göras under de närmaste åren, varvid hänsyn tas till såväl berörda markägares synpunkter som den erfarenhet som nu vunnits i samband med kommunens naturvårdsförvaltning av området.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård samt anordningar för friluftslivet

Tösse skärgård ingår i Väners centrala skärgårdsområde och är av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt lagen (1987:12 med ändringar) om hushållning av na-

turresurser mm. Skärgården har synnerligen goda förutsättningar för båtsport och annat vattenknutet friluftsliv. Samtidigt utgör den en del av landets största sötvattenarkipelag och omfattas därför av starka naturskyddsintressen. Två partier av skärgården är av riksintresse för kulturminnesvården. Området är relativt opåverkat av större exploateringsföretag och bebyggelse.

Föra att kunna tillgodose natur- och kulturvårdens intressen och samtidigt utveckla och rikta det rörliga friluftslivet är det motiverat att förklara området som naturreservat.

Länsstyrelsen beslut

Det beskrivna området som avgränsas med innerkanten av en streckad linje på bifogad karta (bilaga 2) bör av skäl som ovan nämnt särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, sin skönhet och eftersom området är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7§ naturvårdslagen (1964:822 omtryckt senast 1991:641) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara naturreservatet Tösse skärgård.

Ändamålet med reservatet skall vara att bevara och vårda en Vänerskärgård med intressant natur- och kulturmiljö och erbjuda allmänheten möjligheter till rekreation och naturupplevelser, samtidigt som slitage och nedskräpning motverkas.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10§§ naturvårdslagen och 9-10§§ naturvårdsförordningen (1976:484) att följande föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

A. Föreskrifter med stöd av 8 NVL angående markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att:

1. uppföra helt ny byggnad
2. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, eller torv;
3. gräva, borra, spränga, schakta, tippa, muddra eller fylla ut;
4. dämna eller valla in;
5. anlägga nytt dike eller rensa befintligt dike;
6. anordna upplag;
7. använda kemiskt bekämpningsmedel eller växtnäringsämne på mark eller i vatten;
8. anlägga väg;

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

9. kalavverka, gallra eller utföra annan skogsvårdande åtgärd;
10. bedriva täkt av lav eller mossa;
11. framdra mark- eller luftledning;
12. bedriva vasslätter.

Ovan nämnda föreskrifter A1, A3, A5, A6, A8 och A12 skall ej utgöra hinder för anläggningar och arbetsföretag som avser att betjäna allmänhetens friluftsliv i enlighet med reservatets syfte och bifogade fastställda skötselplan, och inte heller för åtgärder som utförs med stöd av kulturminneslagen eller för nödvändig siktröjning för befintliga sjömärken, för anbringande av hjälppunkter för positionsbestämning av flytande sjömärken eller undervattenskablar.

Föreskrifterna A3 - A7 och A10 - A12 gäller ej tomtmark eller motsvarande.

B. Föreskrifter med stöd av 9§ naturvårdslagen angående skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet nämligen

1. gränsmärkning av och upplysning om naturreservatet genom skyltning mm;
2. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv, nämligen sopmajor, båtbygggor, raststuga, eldplatser, stigar med rastplatser och badstränder enligt bifogade skötselplan (bilaga 6);
3. vård av kulturminnen och upplysning om desamma enligt bifogade skötselplan;
4. slåtter, röjning och gallring av vissa områden samt vasslätter enligt bifogade skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. göra upp eld annat än på särskilt iordningställda eldplatser enligt fastställd skötselplan;
2. klättra i boträd eller uppehålla sig närmare fågelbo, lya, gryt eller motsvarande än 50 meter;
3. medföra okopplad hund;
4. på störande sätt utnyttja radio, grammofon, bandpelare eller dylikt;
5. förtöja eller ankra båt eller husbåt längre tid än 2 dygn på samma plats, annat än vid brygga;

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vårderna genom att

1. fastställa bifogade skötselplan;
2. utse Åmåls kommun till naturvårdsförvaltare.

I särskilda fall kan länsstyrelsen med stöd av 12 § naturvårdslagen medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ naturvårdslagen gäller bland annat att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som meddelats enligt 8 eller 10 § samma lag kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktigas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen med stöd av 39 § naturvårdslagen vid vite förelägga honom att rätta vad olovligt skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos Tingsrätten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

./ Hur man överklagar, se bilaga 5

Beslut i ärendet har fattats av Länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna...

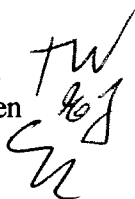
Bengt K. Å Johansson

Thorbjörn Schafferer

Deltagit:

Tord Wennerblom
Förvaltningsenheten
Göran Enander

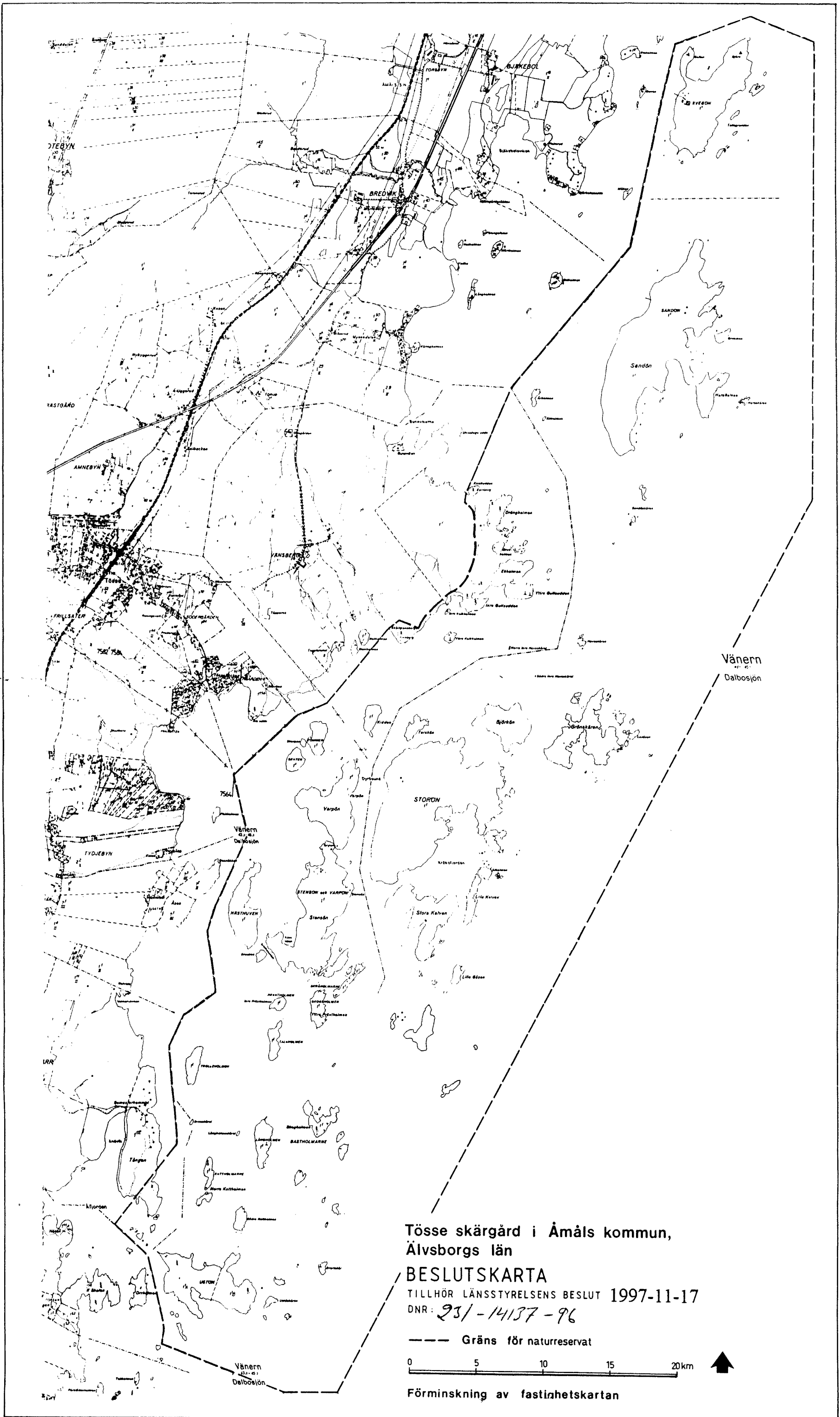
Vidi:

Bo Åkerström
Gunnar Wockatz

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Fastighetsförteckning
4. Sändlista
5. Hur man överklagar
6. Skötselplan

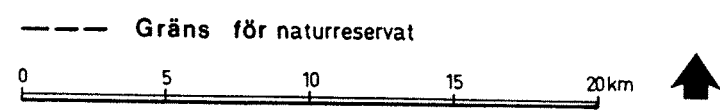

Tösse skärgård i Åmåls kommun,
Älvsborgs län

BESLUTSKARTA

TILLHÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT 1997-11-17

DNR: 231-14137-96

Förminskning av fastighetskartan

REGERINGEN

Regeringsbeslut 11

1999-06-03

M1997/1641/Na

M1998/834/Na

Miljödepartementet

Ink.

231-4071-97

Överklaganden av Vänsbergs Fastighets AB m.fl. i fråga om interimistiskt förbud för och bildande enligt naturvårdslagen av naturreservatet Tösse skärgård i Åmåls kommun

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen avskriver ärendet avseende länsstyrelsens beslut den 20 januari 1997 om interimistiska förbud enligt 11 § naturvårdslagen (M1997/1641/Na). Regeringen avslår överklagandena avseende länsstyrelsens beslut den 17 november 1997 om bildande av naturreservatet Tösse skärgård (M1998/834/Na).

Bakgrund

Länsstyrelsen i dåvarande Älvsborgs län beslutade den 20 januari 1997, med stöd av 11 § naturvårdslagen (1964:822), att vissa i beslutet angivna åtgärder, bl.a. avverkning av skog och uppförande av ny byggnad, inte skulle få utföras utan länsstyrelsens tillstånd inom ett område, benämnt Tösse skärgård i Åmåls kommun. Beslutet skulle gälla tills vidare i avvaktan på nytt beslut om reservatsbildning, dock längst till den 31 december 1999.

Beslutet har överklagats av Vänsbergs Fastighets AB i egenskap av ägare till fastigheten Vänsberg 1:7 som berörs av beslutet. Kurt Persson, ägare av fastigheten Ustön 1:1B som också omfattas av beslutet, har inkommit med en skrivelse i ärendet.

Länsstyrelsen beslutade den 17 november 1997 att bilda naturreservatet Tösse skärgård, *se bilaga*.

Detta beslut har överklagats av Vänsbergs Fastighets AB samt Kurt Persson.

Postadress
103 33 STOCKHOLM

Telefon växel
08-405 10 00

E-post: registrator@environment.ministry.se
X.400: S=Registrator; O=Environment; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress
Tegelbacken 2

Telefax
08-24 16 29

Telex
154 99 MINEN S

Vänsbergs Fastighets AB har yrkat att regeringen upphäver länsstyrelsens beslut den 20 januari 1997 om interimistiska förbud för Tösse skärgård.

Beträffande länsstyrelsens beslut den 17 november 1997 om bildande av naturreservatet Tösse skärgård yrkar bolaget att fastlandsdelen av Vänsberg 1:7 inte skall omfattas av reservatsbildningen. Bolaget har som grund för sitt yrkande i detta avseende bl.a. åberopat tidigare skrivelser och anfört i huvudsak följande. En reservatsbildning snarare stjälper än hjälper när det gäller bevarandet av Tösse skärgård. Från att ha varit ett större orört friluftsområde som endast besökts av fiskare och båtfolk har området nu exploaterats vilket har lett till en märkbar förslitning av området. Fastlandsdelen, dvs. Vänsberg 1:7, blir den naturliga entrén till reservatet med påföljande intensiv besöksström. Länsstyrelsen har inte inhämtat och värderat synpunkter från de som bor och verkar på orten.

Kurt Persson har i sitt överklagande av länsstyrelsens beslut om bildande av naturreservatet Tösse skärgård yrkat att Ustön inte skall omfattas av reservatsbildning alternativt att vissa föreskrifter för reservatet ändras. Han har som grund för sitt yrkande anfört bl.a. följande. Ustön har aldrig varit och är inte av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Länsstyrelsen vill rikta friluftslivet vilket innebär ökad tillströmning av människor och nedskräpning. De värdefullaste fornlämningarna finns på fastlandet. Ön är inte unik och kan därför lämnas utanför reservatet. Förslaget till reservat togs upp efter det att bygglov söktes för ett litet hus av traditionell soldattorp-typ. Flera remissinstanser förordar bebyggelse på fastigheten bl.a. för att öka säkerheten i området. Det bästa sättet att skydda området är att låta markägarna ta ansvar för bevarandet.

Skälen för regeringens beslut

Den 1 januari 1999 trädde miljöbalken i kraft. Den ersätter bestämmelserna om områdesskydd i naturvårdslagen (1964:822). Enligt 6 § lagen (1998:811) om införande av miljöbalken är huvudregeln att mål och ärenden som har inletts före miljöbalkens ikraftträdande skall handläggas och bedömas enligt äldre bestämmelser. Bestämmelserna i naturvårdslagen skall därför tillämpas i dessa ärenden.

Regeringen konstaterar att det inte finns några formella brister vid handläggningen av ärendena.

Enligt 7 § naturvårdslagen kan länsstyrelsen förklara ett område som särskilt bör skyddas eller vårdas som naturreservat. Sådant förordnande får dock inte ske om syftet med åtgärden i allt väsentligt kan tillgodoses genom att området med stöd av 19 § naturvårdslagen förklaras som naturvårdsområde. Enligt 8 § naturvårdslagen skall i beslutet om bildande av naturreservat anges grunden för beslutet och föreskrivas de inskränkningar i rätt att förfoga över fastighet som är nödvändiga för att

trygga ändamålet med reservatet. Vidare framgår av 10 § naturvårdslagen och 10 § naturvårdsförordningen (1976:484) att länsstyrelsen får meddela sådana föreskrifter om vad allmänheten har att iakttaga inom naturreservat som erfordras för att trygga ändamålet med reservatet.

Vänern med öar och strandområden omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna i 3 kap. 1 och 2 §§ lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser. Det innebär bl.a. att området i sin helhet är av riksintresse på grund av de natur- och kulturvärden som finns där. Tösse skärgård ingår i ett område som har bedömts vara av riksintresse för friluftslivet enligt 2 kap. 6 § samma lag. Två partier av skärgården har vidare bedömts vara av riksintresse för kulturminnesvärden. Det innebär bl.a. att området skall skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Enligt länsstyrelsens beslut skall ändamålet med naturreservatet vara att bevara och vårda en Vänerskärgård med intressant natur- och kulturmiljö och erbjuda allmänheten möjligheter till rekreation och naturupplevelser, samtidigt som slitage och nedskräpning motverkas.

Med hänsyn till den värdefulla naturmiljön i området finner regeringen, i likhet med länsstyrelsen, att det föreligger ett behov av särskilda åtgärder för att skydda området. Förutsättningar föreligger således enligt regeringens mening för att bilda det aktuella naturreservatet. Vad klagandena anfört utgör inte tillräckliga skäl att ändra länsstyrelsens beslut om avgränsning av området. De föreskrifter länsstyrelsen beslutat är enligt regeringens mening väl avvägda för att bevara naturmiljön och tillgodose syftet med reservatet. Så som länsstyrelsen anfört i sitt beslut kommer en översyn av den ursprungliga skötselplanen att göras under de närmaste åren varvid berörda markägares synpunkter och erfarenheten av hittillsvarande naturvårdsförvaltning av området ska beaktas.

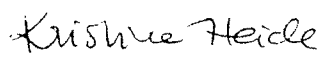
Sammanfattningsvis finner regeringen att det inte framkommit någon omständighet som, vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen, utgör skäl att ändra länsstyrelsens beslut om bildande av naturreservatet Tösse skärgård. Överklagandena avseende detta beslut skall därför avslås.

Vid denna utgång i frågan om bildandet av naturreservatet finns det inte skäl att ta ställning till frågan om interimistiskt förbud för området

enligt 11 § naturvårdslagen. Överklagandet av beslutet om interimistiskt förbud skall därför avskrivas.

På regeringens vägnar

Kjell Larsson

Kristina Heide

Kopia till

Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Åmåls kommun